

Sygn. akt II UK 171/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska (przewodniczący)
SSN Halina Kiriło
SSN Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku K. C.
przeciwko Zakład Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W.
z udziałem zainteresowanego P. [...] S.A. w W.
o zasiłek chorobowy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 kwietnia 2016 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 17 listopada 2014 r., sygn. akt XIV Ua [...],

**uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Okręgowemu w W. oraz orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z 9 czerwca 2010 r. zmienił decyzję
pозwanego z 23 września 2009 r. w ten sposób, że przyznał K. C. prawo do zasiłku

chorobowego za okresy od 1 do 27 lutego, od 14 kwietnia do 15 maja oraz od 1 do 30 czerwca 2009 r.

Wyrokiem z 25 października 2010 r. Sąd Okręgowy w W. uchylił powyższy wyrok, zniósł postępowanie od 19 lutego 2010 r. i sprawę przekazał Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania celem wezwania w charakterze zainteresowanego pracodawcy i płatnika składek – P. [...] SA w W..

Po ponownym rozpoznaniu sprawy wyrokiem z 12 czerwca 2012 r. Sąd Rejonowy oddalił odwołanie wnioskodawcy. Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia. Z tytułu zatrudnienia u płatnika wnioskodawca korzystał ze zwolnień lekarskich w okresach od 12 do 23 stycznia, od 24 stycznia do 6 lutego, od 7 do 27 lutego, od 6 do 10 kwietnia, od 14 kwietnia do 1 maja, od 2 do 15 maja, od 16 do 31 maja, od 1 do 14 czerwca oraz od 15 do 30 czerwca 2009 r. W okresie od 12 do 31 stycznia 2009 r. otrzymywał wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy na podstawie art. 92 k.p., natomiast w okresach od 1 do 27 lutego, od 6 do 10 kwietnia oraz od 14 kwietnia do 30 czerwca 2009 r. pobierał zasiłek chorobowy. Wnioskodawca był członkiem Rady Nadzorczej T. [...] SA w W. i brał udział w posiedzeniach Rady, za co otrzymywał wynagrodzenie w wysokości jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw. Wynagrodzenie to przysługiwało bez względu na częstotliwość formalnie zwołanych posiedzeń, nie przysługiwało natomiast za ten miesiąc, w którym członek Rady Nadzorczej nie był obecny na żadnym zwołanym posiedzeniu z powodów nieusprawiedliwionych. W okresie zwolnień lekarskich od 24 stycznia do 6 lutego, od 7 do 27 lutego, od 14 kwietnia do 1 maja, od 2 do 15 maja, od 1 do 14 czerwca oraz od 15 do 30 czerwca 2009 r. wnioskodawca uczestniczył w posiedzeniach Rady Nadzorczej T. [...] SA w dniach 28 stycznia, 17 lutego, 14 kwietnia, 8 maja oraz 8 i 16 czerwca 2009 r., za co otrzymywał wynagrodzenie. Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do zasiłku chorobowego za okresy zwolnień lekarskich od 1 do 6 lutego, od 7 do 27 lutego, od 14 kwietnia do 1 maja, od 2 do 15 maja, od 1 do 14 czerwca oraz od 15 do 30 czerwca 2009 r. i zobowiązał go do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za okresy od 1 do 27 lutego, od 14 kwietnia do 15 maja oraz od 1 do 30 czerwca 2009 r. w łącznej kwocie 41.021,16 zł wraz z odsetkami w wysokości 2.098,63 zł,

pozostawiając pracodawcy decyzję w sprawie pozbawienia pracownika prawa do wynagrodzenia za czas choroby za okres zwolnienia lekarskiego od 24 do 31 stycznia 2009 r. W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że udział wnioskodawcy w posiedzeniach Rady Nadzorczej T. [...] SA przynosił mu konkretny rzeczywisty zarobek, który należało uznać za wykonywanie „pracy zarobkowej” w rozumieniu art. 17 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2010 r. Nr 77, poz. 512 ze zm., dalej: „ustawa zasiłkowa”).

Wyrokiem z 26 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację wnioskodawcy od powyższego wyroku, podzielając ustalenia i ocenę prawną Sądu pierwszej instancji. Powołując się na art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej oraz poglądy wyrażone przez Sąd Najwyższy, Sąd odwoławczy stwierdził, że ubezpieczony traci prawo do zasiłku chorobowego w przypadku wystąpienia jednej z dwóch przesłanek określonych w tym przepisie, a więc w razie wykonywania pracy zarobkowej w okresie orzeczonej niezdolności do pracy lub wykorzystywania zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia. Zaskarżona decyzja została podjęta w oparciu o tę pierwszą przesłankę, która posiada charakter samodzielny. Za pracę zarobkową w rozumieniu art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej należy uznać wszelką zarobkową działalność ludzką, nawet gdyby miała ona polegać na czynnościach nieobciążających organizmu ubezpieczonego w istotny sposób. Takie definiowanie pracy zarobkowej wypływa z konieczności ścisłego stosowania przepisów prawa ubezpieczeń społecznych, w którym przeważa - ze względu na bezwzględnie obowiązujący charakter norm prawnych - formalistyczne ujęcie uprawnień ubezpieczonych. Przepis art. 17 ustawy nie wymaga, aby praca była podjęta w „celu zarobkowym”, a jedynie aby miała „zarobkowy charakter”, czyli aby wykonywanie określonych czynności przynosiło rzeczywisty dochód - zarobek. Nie ma przy tym znaczenia, że określone czynności mogą być wykonywane odpłatnie lub nieodpłatnie. Decydujące o zakwalifikowaniu do „pracy zarobkowej” jest otrzymywanie wynagrodzenia (zarobku), a nie np. diety, czyli świadczenia o charakterze publicznoprawnym, rekompensującego ewentualnie utracone korzyści. W ocenie Sądu odwoławczego, zachowanie wnioskodawcy polegające na braniu udziału w posiedzeniach Rady Nadzorczej T.

[...] SA, za co otrzymywał wynagrodzenie, stanowi wykonywanie „pracy zarobkowej”. Nie ma znaczenia dla przyjęcia takiego charakteru pracy fakt, że wynagrodzenie wypłacane było także w wypadku usprawiedliwionego niestawiennictwa na posiedzeniach Rady. Okolicznością istotną jest to, że wnioskodawca stawiał się na nie i z tego tytułu osiągnął rzeczywisty zarobek. Powoływanie się na „incydentalny” i „wymuszony” charakter tej działalności, jak i na „misję społeczną środków masowego przekazu” nie ma żadnego znaczenia z punktu widzenia rozpatrywanego przepisu.

Wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną przez wnioskodawcę. Sąd Najwyższy wyrokiem z 6 lutego 2014 r., sygn. akt II UK 274/13 uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego. Podkreślił, że praca zarobkowa w rozumieniu art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej to „praca” w potocznym tego słowa znaczeniu, w tym także wykonywanie różnych czynności na podstawie różnych stosunków prawnych o charakterze cywilnoprawnym. Wykonywanie czynności członka rady nadzorczej spółki prawa handlowego na podstawie łączącego go z tą spółką stosunku organizacyjnego stanowi pracę zarobkową, jeśli członkowi temu zostanie przyznane z tego tytułu wynagrodzenie. Skoro w świetle brzmienia art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej istotne jest to, aby określone czynności były w rzeczywistości wykonywane i aby ich wykonanie przyniosło ubezpieczonemu rzeczywisty dochód (zarobek), to niewątpliwie chodzi o „zarobek” jako świadczenie wzajemne za wykonanie określonej pracy. Sąd Najwyższy nie podzielił poglądu skarżącego, jakoby przysługujące mu wynagrodzenie miało stanowić „świadczenie pieniężne z tytułu uczestnictwa w radzie nadzorczej”, niezależne od „uczestnictwa w posiedzeniach tego organu”. Co do zasady bowiem rada nadzorcza wykonuje swoje obowiązki kolegialnie (art. 390 § 1 k.s.h.), a związek wynagrodzenia z udziałem w posiedzeniach rady nadzorczej wynikał już tylko z tego, że nie przysługiwało ono za ten miesiąc, w którym skarżący nie uczestniczył w żadnym z formalnie zwołanych posiedzeń rady z przyczyn nieusprawiedliwionych. Ze stanu faktycznego sprawy wynika, że przysługujące skarżącemu - jako członkowi rady nadzorczej - wynagrodzenie miesięczne było niezależne ani od liczby formalnie zwołanych w danym miesiącu posiedzeń rady, ani od uczestnictwa w tych

posiedzeniach, jeżeli nieobecność przynajmniej na jednym z nich spowodowana była usprawiedliwioną przyczyną. Sąd drugiej instancji uznał tę okoliczność za nieistotną. Stanowisko to zostało uznane przez Sąd Najwyższy za nietrafne, gdyż w judykaturze przyjmuje się, że sporadyczna, incydentalna lub wymuszona okolicznościami sprawy aktywność zawodowa (np. udział w posiedzeniach rady nadzorczej spółdzielni mieszkaniowej) może usprawiedliwiać zachowanie prawa do zasiłku chorobowego (por. wyrok z 25 kwietnia 2013 r., I UK 606/12, LEX nr 1391152 i przywołane w nim orzecznictwo). W tym zakresie skarżący powołuje się na okoliczność, że - jako jedyny przedstawiciel Skarbu Państwa w radzie nadzorczej T. [...] SA (art. 28 ust. 1 *in fine* ustawy o radiofonii i telewizji) - „nadzorował wypełnianie przez ten podmiot swojej misji zleconej przez ustawodawcę”, a celem uczestniczenia w posiedzeniach rady nadzorczej było „zadośćuczynienie wezwaniu skierowanemu do skarżącego przez Ministra Skarbu do udzielenia mu wyjaśnień odnośnie [do] posiedzeń rady”, co - w ocenie skarżącego - stanowiło „wezwanie do podjęcia określonych działań w celu ochrony interesu publicznego” przez „wzięcie udziału w posiedzeniach rady” i powinno być rozumiane „jako okoliczności wymuszające określoną działalność”. Nieprzypisanie przez Sąd odwoławczy żadnego znaczenia wskazywanym przez skarżącego przyczynom, dla jakich wziął udział w posiedzeniach rady nadzorczej i niedokonanie ich oceny nie może być uznane za prawidłowe, gdy się uwzględni, że po pierwsze - przyjmuje się, iż publiczna telewizja realizuje funkcję publiczną w zakresie określonym w art. 21 i następnych ustawy o radiofonii i telewizji oraz że spółki określone w art. 21 ust. 1-3 tej ustawy mają publiczny charakter i w związku z tym ich podstawowy cel nie jest gospodarczy (por. uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 grudnia 1995 r., W 6/95, OTK 1995 nr 3, poz. 23), po drugie - do szczególnych obowiązków rady nadzorczej T. [...] SA, obok zadań określonych w art. 382 i art. 383 k.s.h. w związku z art. 26 ust. 4 ustawy o radiofonii i telewizji, należy wnioskowanie o powołanie oraz odwołanie członków zarządu (art. 27 ust. 3 i 6 ustawy o radiofonii i telewizji) i przeprowadzenie konkursu na kandydatów na członków zarządu (art. 27 ust. 4 tej ustawy), z wykonaniem których niewątpliwie wiążą się interesy Skarbu Państwa reprezentowanego w radzie przez członków powołanych do jej składu przez organy państwa oraz po trzecie -

usprawiedliwiony (np. niezdolnością do pracy) brak uczestnictwa w posiedzeniach rady nie pozbawiałby skarżącego ani prawa do wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, ani prawa do zasiłku chorobowego w znacznie wyższej wysokości. Gdyby bowiem skarżący uchylił się od wykonania ewentualnego wezwania go przez Ministra Skarbu Państwa „do podjęcia określonych działań w celu ochrony interesu publicznego” i pobrał wynagrodzenie przysługujące mu z tytułu pełnienia funkcji członka rady nadzorczej mimo niestawiennictwa na żadnym z formalnie zwołanych posiedzeń rady, to nie można byłoby mówić o wzajemności wykonanej „pracy” i osiągniętego „zarobku”, a w konsekwencji o wykonywaniu przez niego pracy zarobkowej w rozumieniu art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z 17 listopada 2014 r., oddalił apelację K. C.. Podzielając i uznając za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji stwierdził, że okolicznością istotną i przesądzającą w sprawie jest, że ubezpieczony rzeczywiście stawiał się na zebraniach Rady w okresie zwolnień lekarskich, aktywnie uczestniczył w jej posiedzeniach, zatem wykonywał określoną pracę, za którą otrzymywał przewidziane wynagrodzenie. Z pism kierowanych do odwołującego się, w dniach 22 kwietnia 2009 r., 11 maja 2009 r., 15 maja 2009 r. nie wynika jakie to czynności miały być podejmowane na posiedzeniach rady nadzorczej w spornym w sprawie okresie, a w związku z tym czy faktycznie konieczne było uczestnictwo w tych posiedzeniach odwołującego się. W ocenie Sądu nie bez znaczenia jest również to, że zgodnie z treścią przepisu 28 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji rada nadzorcze spółek „T. [...] - Spółka Akcyjna” i „P. [...] - Spółka Akcyjna” liczą po siedmiu członków a stosownie do treści ustępu 2 wskazanego przepisu rada nadzorcza podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy składu rady. Sąd Okręgowy przyznał, że przepisy nie przewidują możliwości ustanowienia tymczasowego zastępstwa członka rady nadzorczej na czas choroby, jednak z bezspornego w niniejszej sprawie stanu faktycznego wynika, że regulacje dotyczące wynagradzania z tytułu pełnienia funkcji członka rady nadzorczej przewidywały usprawiedliwiony brak uczestnictwa w tych posiedzeniach. Oznacza to, że przewidziana została możliwość, iż członek rady może okresowo pozostawać

niezdolny do pracy (np. z powodu choroby), a przepisy nie pozbawiały go w takiej sytuacji prawa do wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji członka rady nadzorczej. Tak się jednak nie stało, a odwołujący bezspornie uczestniczył w posiedzeniach rady, pomimo pozostawania w tym samym czasie na zwolnieniach lekarskich, czyli *de facto* wykonywał pracę, za którą otrzymał rzeczywisty zarobek. Sąd drugiej instancji dodał, iż podnoszona przez odwołującego okoliczność, iż lekarz nie zabronił mu uczestnictwa w posiedzeniach, nie ma znaczenia dla prawidłowego rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie, bowiem okoliczności, czy zachowanie było zgodne z celem zwolnienia czy też nie, nie były podstawą wydania decyzji przez ZUS, a była nią formalnoprawna przesłanka podejmowania przez ubezpieczonego pracy zarobkowej w okresie orzeczonej niezdolności do pracy, udokumentowanej w postaci zwolnień lekarskich. Reasumując, Sąd Okręgowy uznał, że w okresach objętych treścią zaskarżonej decyzji, uczestnicząc w posiedzeniach Rady Nadzorczej T. [...] S.A. i otrzymując wynagrodzenie z tytułu pełnionej funkcji, odwołujący się wykonywał pracę zarobkową w rozumieniu art. 17 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z tytułu choroby i macierzyństwa. Ponieważ wskazana aktywność zawodowa nie miała charakteru sporadycznego, incydentalnego lub wymuszonego okolicznościami sprawy, nie może usprawiedliwiać zachowania prawa do zasiłku chorobowego, co w konsekwencji oznacza, że zaskarżona decyzja organu rentowego z 23 września 2009 r., którą odmówiono ubezpieczonemu prawa do zasiłku chorobowego za okresy zwolnień lekarskich wskazane w decyzji oraz zobowiązano go do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za wskazane w decyzji okresy, była prawidłowa.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie: 1) przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy, w postaci „art. 398²⁰ k.p.c. polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu i zaniechaniu stosowania wykładni prawa dokonanej już w sprawie przez Sąd Najwyższy (wyrok z dnia 6 lutego 2014 r. w sprawie za sygn. akt II UK 274/13), poprzez uchylenie się od przypisania doniosłości prawnej przyczynom, dla jakich Skarżący wziął udział w posiedzeniach rady nadzorczej T. [...] S.A. w okresie pobierania zasiłku chorobowego, podczas gdy wedle wykładni art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o

świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2014 r., poz. 159) dokonanej przez Sąd Najwyższy, przyczyny wskazane przez Skarżącego w toku postępowania przed sądem powszechnym (tj. (i) funkcja publiczna T. [...] S.A.; (ii) szczególne obowiązki rady nadzorczej T. [...] S.A.; (iii) przysługujące wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, niezależnie od stawiennictwa na posiedzeniach) wyłączają jego stosowanie (a prawidłowo zważone - uzasadniają zachowanie przez niego prawa do pobierania zasiłku chorobowego), a zatem ich zaistnienie nie jest prawnie indyferentne i nie może pozostać bez wpływu na ocenę roszczenia Skarżącego”; 2) przepisów prawa materialnego poprzez: „niewłaściwe zastosowanie art. 17 ust. 1 *ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa* (Dz.U. z 2014 r., poz. 159), wyrażające się w jego zastosowaniu w sytuacji, gdy nie zachodzi taka potrzeba i uznaniu, iż ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową, traci prawo do zasiłku chorobowego”. Skarżący wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu

W odpowiedzi zainteresowany wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty skargi kasacyjnej uzasadniają uwzględnienie jej wniosku z następujących przyczyn.

1. Wykładnią prawa daną przez Sąd Najwyższy w poprzednim wyroku z 6 lutego 2014 r. Sąd Okręgowy był związany i jest nią związany również obecny skład (art. 398²⁰ k.p.c.). W tej samej sprawie, przy niezmienionym stanie prawnym i faktycznym, nie może być odmiennej wykładni prawa materialnego w postępowaniu kasacyjnym. To, że skarżący otrzymywał świadczenia (wynagrodzenia) jako członek rady nadzorczej nie zamyka sporu. Takie jest zasadnicze stwierdzenie poprzedniego wyroku Sądu Najwyższego. Nie można więc poprzestać na tezie zaskarżonego wyroku, że pobieranie wynagrodzenia przez członka rady nadzorczej świadczy o pracy zarobkowej, czyli przesłance wyłączającej prawo do zasiłku

chorobowego. Wówczas już przy pierwszym wyrokowaniu skarga kasacyjna wnioskodawcy została oddalona i nie byłoby orzeczenia kasacyjnego (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.). Traci więc na znaczeniu argumentacja zaskarżonego wyroku, że skoro skarżący otrzymywał wynagrodzenia jako członek rady nadzorczej, to jest to wystarczająca przesłanka, rozstrzygająca sprawę negatywnie.

2. W zaskarżonym wyroku nie przedstawiono istotnie nowych elementów stanu faktycznego. Nie było bowiem sporne, kiedy skarżący uczestniczył w posiedzeniach rady nadzorczej w okresie zwolnień lekarskich, jak również liczba członków rady nadzorczej i sposób podejmowania uchwał (głosowania). Innymi słowy po poprzednim wyroku kasacyjnym nie zostało przeprowadzone postępowanie dowodowe, które prowadziłyby do zasadniczo innego stanu faktycznego, niż leżący u podstaw poprzedniego orzekania. Zwłaszcza, iż Sąd Okręgowy skonstatował, że brak jest jakichkolwiek dowodów na to czy i jakie czynności były podejmowane na posiedzeniach rady nadzorczej. Kluczowego znaczenia nie ma też ocena Sądu Okręgowego, że obecność skarżącego na posiedzeniach rady nadzorczej nie była niezbędna, skoro uchwały były kolegialne (podejmowane bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy członków), oraz, że lepiej byłoby gdyby skarżący nie brał udziału w posiedzeniach rady, bo wtedy nie utraciłby zasiłku i miałby prawo do wynagrodzenia członka rady nadzorczej.

3. Ujmując syntetycznie, to poprzednie orzeczenie kasacyjne przesądziło, iż wykonywanie przez przedstawiciela Skarbu Państwa czynności członka rady nadzorczej „realizującej misję publiczną” T. [...] SA (art. 21 ust. 1-3 ustawy z 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji) nie stanowi pracy zarobkowej w rozumieniu art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Taka jest nawet teza publikacyjna tego orzeczenia. To „przesądzenie” oczywiście nie stawia tezy, że mamy taki ustawowy wyjątek (kontratyp) przewidziany dla tego przedstawiciela Skarbu Państwa, lecz wynika z indywidualnych okoliczności w tej konkretnej sprawie, które sąd powszechny powinien należycie rozważyć. Zauważono więc wyraźnie, że na tle art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej nie obowiązuje schemat w orzekaniu, czyli nie wystarczy kwalifikacja o pracy zarobkowej członka rady nadzorczej. W szczególności sytuacja skarżącego nie jest tożsama z sytuacją członka rady nadzorczej w sprawie

zakończonych wyrokiem Sądu Najwyższego z 20 stycznia 2005 r., I UK 154/04. Przyjmuje się, że reżim art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej nie jest bezwzględny. Chodzi o sytuacje, które nie są zwykłe (typowe), bo do tych na pewno odnosi się ta regulacja, lecz o sytuacje szczególne, w których ubezpieczony zachowuje prawo do zasiłku chorobowego. Potwierdza to orzecznictwo (por. choćby udział w posiedzeniach rady nadzorczej spółdzielni mieszkaniowej – wyrok Sądu Najwyższego z 4 listopada 2009 r., I UK 140/09; sytuację członka ochotniczej straży pożarnej – wyrok Sądu Najwyższego z 14 maja 2009 r., I UK 351/08; uczestnictwo w posiedzeniach zarządu miasta – wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 17 marca 1994 r., III Aur 724/93). Nie chodziłoby więc tylko o incydentalne czy wyjątkowo sporadyczne wykonywanie czynności związanych z pracą lub działalnością, które są bezpośrednim tytułem ubezpieczenia społecznego i zasiłku chorobowego, lecz o inną działalność uzasadnioną potrzebą środowiskową, społeczną czy publiczną. Taki jest zasadniczy sens poprzedniego orzeczenia i nadal jest aktualny.

4. Punkt ciężkości nie leży więc w tym, czy celem była praca zarobkowa i zarobek, lecz czy szczególne znaczenie miało wykonywanie powinności publicznych. Takie są zasadnicze argumenty skarżącego, które uwzględniono w poprzednim wyroku kasacyjnym i których nie podważano do tej pory w sprawie. Nie jest wystarczające stanowisko Sądu, że brak jest jakichkolwiek dowodów na to czy i jakie czynności były podejmowane na posiedzeniach rady nadzorczej i czy w związku z tym uczestnictwo skarżącego było konieczne, gdyż właśnie tę materię Sąd może ustalić samodzielnie. Zasada kontradyktoryjności nie ma tu bezwzględnego prymatu, wszak sporne okoliczności powinny być dostatecznie wyjaśnione przed orzekaniem, co może wymagać nawet prowadzenia dowodów z urzędu (art. 217 § 3 k.p.c.). Nie można stosować prawa materialnego bez dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności. W pierwszej kolejności inicjatywna dowodowa należy do stron, co nie wyłącza dowodu z urzędu (art. 232 k.p.c.). Gdyby nawet ustalenia wskazywały na realizację interesu innego niż publiczny, to w dalszej kolejności nie można pominąć, że ustalone uczestnictwo w posiedzeniach rady nie było częste (było sporadyczne).

5. Zasadny jest więc zarzut naruszenia art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej, gdyż sytuacja skarżącego wymagała indywidualnej oceny. Działał w radzie nadzorczej szczególnej spółki zakotwiczonej w regulacji ustawowej i w ramach wymaganego obowiązku (powinności). Wynagrodzenie nie było zależne od obecności na posiedzeniach rady, a to co najmniej pośrednio może potwierdzać, że znaczenie miała realizacja określonej funkcji, według skarżącego jedynie publicznej. Wówczas w aspekcie przesłanek utraty prawa do zasiłku chorobowego znaczenie ryczałtu czy wynagrodzenia członka rady nadzorczej może być irrelewantne. Wynagrodzenie przysługuje za pracę wykonaną w danym zatrudnieniu (stosunku prawnym). W sprawie wynagrodzenie członka rady nadzorczej nie zależało od wykonania pracy (przysługiwało również w przypadku usprawiedliwionej nieobecności) i nie chodzi o pracę w zatrudnieniu, które stanowiło tytuł ubezpieczenia i prawa do zasiłku.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. i art. 108 § 2 k.p.c. w związku art. 398²¹ k.p.c.).